

8. Сорока П. Магія ліній і барв, або Дещо про малярство Емми Андієвської [Текст] / Сорока П. // Кур'єр Кривбасу. – 1998. – № 10. – С. 151 – 159.

9. Степовик Д. Вільна Академія Емми Андієвської / Д. Степовик // Українське слово. – 1995. – 23 липня. – С. 4.

10. Тарнашинська Л. Емма Андієвська: відома й невідома / Л. Тарнашинська // Art Line. – 1998. – № 3. – С. 49.

11. Шерех Ю. Диптих про книжки з подвійним дном. Фрагмент // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 171. – С. 177 – 182.

АННОТАЦІЯ

Ященко Юлія. Интерессемиотический аспект малой прозы Эммы Андиевской.

В статті предпринята спроба прослідити феномен взаємодії живопису і літератури в художественних текстах Емми Андієвської і визначити основні види літературно-живописних сплетень в її творчестві. Для прикладу вибрано збірку малої прози „Тигри” (1962).

Ключевые слова: інтерсемиотичність, перекодування, символіка, живопис, „мала проза”.

SUMMARY

Yashchenko Yulia. Intersemiotic aspect of short stories by Emma Andievska.

An attempt to trace the phenomenon of co-operation of painting and literature in artistic texts of Emma Andievska and define the basic types of literary-picturesque interlacements in its creation is undertaken in the article. For an example collection of small prose „Tigers” (1962) is chosen.

Key words: intersemiotic, transcoding, symbolism, painting, „small prose”.

УДК [821.161.1-3+821.161.2-3].09

Надія ТЕНДІТНА,

к. філол. н., доцент,

Донбаський державний педагогічний університет

П. ЗЮСКІНД ТА О. УЛЬЯНЕНКО: ЗІСТАВЛЕННЯ ТВОРІВ

Автор статті окреслює основні лінії сюжетних наслідувань у романах П.Зюскінда „Парфумер” та О.Ульяненка „Дофін Сатани”. Основну увагу зосереджено на історії зародження злочинних потягів у людському суспільстві та їх наслідки. На прикладах серійних убивць-маніяків прозаїки порушують найважливіші проблеми сучасності. Але текстуальна подібність у змалюванні життєвих історій героїв не є з боку О.Ульяненка сліпим копіюванням. Його твору властиве творче осмислення попередника.

Ключові слова: інтертекстуальність, наслідування, мотив усвідомленої обраності, винятковість, творче переосмислення.

Ідея інтертекстуальності полягає у тому, що будь-який текст породжується іншими текстами. Бо будь-який літературний твір лише тоді відіграє свою роль у літературній еволюції, коли відкриває свої сторінки і збагачується за рахунок попередніх думок. Цю властивість тексту і називаємо інтертекстуальністю. Це явище набуло особливої популярності та значення в сучасній літературі. Елементами інтертекстів письменників стають твори літератури, історії, живопису, музики, кіноматографа, сюжети, мотиви, образи міфів, народних казок та інші. Автори, оперуючи фактами та іменами з інших творів, вимагають, у свою чергу, обізнаності від читача. Тому метою нашого дослідження є простежити інтертекстуальний зв'язок творів П. Зюскінда “Парфумер” та О. Ульяненка “Дофін Сатани”.

Проблему інтертекстуальності досліджували у своїх працях Ф. де Соссюр, У. Еко, Р. Барт, М. Бахтін, Ю. Крістева, Ж. Женетт, М. Ріффатер, Р. Ніч, З. Мітосек та інші. Так, зокрема, З. Мітосек зазначала: “Письменники, які звертаються до інших письменників, до іншої літератури, тим самим ніби дистанціюються від самого акту творення, аби показати, що література вже раніше з приводу цієї мети щось говорила” [3, 344]. Вкотре наголошуючи на тому, що в усі часи були письменники особливо схильні до інтертекстуальності. Але варто зазначити, що перегуки творчості П. Зюскінда та О. Ульяненка ще не достатньо опрацьовані в сучасному літературознавстві, тому актуальність цієї статті зумовлена недостатньою розробленістю питання.

Твори П. Зюскінда (1985) та О. Ульяненка (2003) подібні життєвими долями головних героїв. У певні моменти життя їх захоплює ідея стати “володарями” долі, світу. Так, Гренуй – головний герой “Парфумера” – після вбивства дівчинки “дізнався, хто він насправді: а саме не хто інший, як геній; і що його життя має сенс, і мету, і вище призначення – не менше, ніж зробити революцію у світі запахів (...) він знайшов компас для свого майбутнього... він повинен стати творцем запахів. І не абияким. А найвизначнішим парфюмером усіх часів” [2, 51]. “Біда... людства в тому, що воно не знає про мою присутність. Я нагадаю їм!” – вирішує Іван Білозуб із роману “Дофін Сатани” [7, 163].

Письменники намагаються з'ясувати витoki злочинних потягів у героїв. Важливу роль у цьому відіграла їхня спадковість, насамперед їхніх матерів. “Їй хотілось одного: щоб ущух біль, – і вона намагалася якнайшвидше здихатися огидних пологів. Це були в

неї вже п'яті. І всі попередні завершилися тут, біля рибної ятки, і всі діти народжувалися мертві; а може, напівмертві, бо криваве м'ясо, яке з'являлося на світ, мало відрізнялося від рибних тельбухів, що вже лежали тут, та й жило не набагато довше, бо ввечері все разом скидали на хуру й вивозили, на цвинтар або вниз до річки” [2,5]. Подібну сцену спостерігаємо і в романі О. Ульяненка: “Коли все закінчилося, ... напівлежачи, взяла до рук дитину... одним порухом... переламала дитину пополам, що навіть та не писнула. (...)”; “Неси дошку для м'яса...”; “сама, на колінах, підпозвля до плити і почала жбурляти шматок за шматком у кошлаті язики полум'я...” [7, 199–201].

Потім ще з дитячих років хлопців не сприймали однолітки. Так, потрапивши до притулку, Гренуй “почав наганяти на дітей жах” [2, 26] . “Прямо у роздягальні. І його, Івана Білозуба, не оминула ця доля. Його “опустила” команда Шестерова...” [7, 302].

В обох героїв у житті трапилося містичне “щось”, що не дало їм загинути ще в ранньому дитинстві, і що вело їх усе подальше життя. “Одного разу старші змовилися задушити Гренуя. Вони наскидали йому на обличчя купу дрантя, простирадел і соломи, приклавши все це зверху цеглиною. Коли наступного ранку мадам Гайяр відкопала хлопчика, він був геть потовчений і синій, але не мертвий. Діти ще кілька разів робили такі марні спроби. (...) Коли він підріс, діти відмовилися від наміру заподіяти йому смерть. Вони, мабуть, зрозуміли, що знищити його неможливо” [2, 26]. Подібну сцену спостерігаємо і в житті героя О. Ульяненка: “Івана довго били, потім згвалтували і хотіли вже тягти до озера, щоб утопити. Але щось зупинило. І це “щось” почало переслідувати його все життя” [7, 302].

Дитинство обох героїв було злиденним. Ось як жилося маленькому Греную у притулку мадам Гайяр: “Вона не надавала переваги жодному із довірених їй дітей, як і жодного не обділяла своєю увагою. Вона давала їм їсти тричі на день і не більше. Тричі на день вона переповивала малят, але тільки до другого року від народження. А хто потім ще клав у штанці, той діставав без жодного докору ляпаса й залишався без обіду чи вечері” [2, 22]. Не менше жахливим було життя й Івана у школі-інтернаті, яка нагадувала “щось на кшталт тюрми з неписаними зековськими законами” [7, 177]. Тому не дивною видається і самотність героїв: “Самотній кліщ, зосереджений у собі, сидить на дереві, сліпий, глухий і німий (...) Він жив у власній оболонці, дожидаючи кращих часів” [2, 25]. Івана

також часто непокоїло питання, чому, маючи таку величезну рідню та батька, він змушений був виховуватись в інтернаті.

У романних розповідях обох письменників важлива роль належить і портретним описам. Знайомлячись із героями у різні періоди життя, помічаємо і зміни їхньої зовнішності. Ось, наприклад, як змальовує Гренуя П. Зюскінд: “А воно гарне. Рожеве таке, повненьке” [2, 8]; “Ох, бідне дитятко! Невинне створіння!” [7, 16]; “Геть цього недолюдка, це нестерпне дитя!” [7, 20]; “...Це дитя від диявола” [7, 12]; “Його вражаюча занедбаність, старі рубці та каліцтво справляли таке жахливе враження, що всі сприймали його як істоту напівживу і безнадійно пропащу...” [7, 164]. Зовнішній портрет Івана Білозуба О. Ульяненко малює досить привабливим. А скромність у манері одягання, відразу до алкоголю, наркотиків робить навіть спокусливим для жіноцтва.

Але поступово у героїв починають проявлятися “нелюдські” риси. Читач спостерігає поступову деградацію. На втрату людських рис вказує П.Зюскінд, описуючи Гренуя “як витривалу бактерію, і невибагливого, як кліщ” [2, 23]. О. Ульяненко, описуючи черговий злочин Білозуба, зазначає: “забито у нелюдський спосіб четверо людей” [7, 111]; “...підвів голову, зовсім як звір” [7, 133].

Тому не дивно, що пошуки вбивць тривають довго. Адже герої здатні навіть виявитися не тими, за кого себе видають: “Підмайстер був такий непоказний, що в Ріші на мить склалося враження, ніби то не людина, а химера, народжена тінню від ліхтаря” [2, 242]; “Гренуй просто не був схожим на вбивцю. Хоч ніхто не міг сказати, як хто уявляє собі вбивцю, цього чорта, але всі сходилися в одному: не так!” [2, 257]. “Слідча бригада зустріла Івана на майданчику між двома поверхами. (...) стоїть він на майданчику серед троянд... у бездоганно випрасуваних штанях, у голубій сорочці, з акуратними латочками, білими стьожками, стоячим комірцем, світловолосий, і зачіска навіювала про добропорядність, затишок, безтурботність, невимовну радість і захоплення життям” [7, 125].

Своїх героїв на злочини і П. Зюскінд, і О. Ульяненко “відправляють” із заздалагідь підготовленими засобами для вбивства: “Гренуй понісся назад містом до своєї повітки, поклав у свій мішок полотнину, горнятко з помадою, лопаточку, ножиці й гладенького дрючка з оливкового дерева...” [2, 241]; “...він швидко повертається до себе на квартиру, збирає всі необхідні речі: мотузку, сокиру, обріз” [7, 303-304].

У житті кожного з героїв трапляються і подібні історії, пов'язані з тваринами: "... Коли цуценятко з радісно-схвильованим скавчанням потяглося до Гренуєвої "лівої руки по м'ясо, той різко вдарив його по голові поліном" [2, 212]. Перше вбивство живої істоти Білозуб вчинив на полюванні, куди потягли його батько з братом: "Іван одним ударом, по-вовчому завивши жалісно, але водночас жорстоко, що аж морозило шкіру, – Іван одним махом розпатрав теличці горлянку" [7, 337-338].

Вражають і натуралістично описані сцени злочинів: "Побачивши його, дівчина скам'яніла від переляку, і Гренуй мав досить часу, щоб оповити руками її шию. Вона не намагалася кричати, не зробила жодного поруху, щоб вивільнитись. А він на неї не дивився зовсім... він не бачив, бо, коли душив її, не розплющував очей, думаючи тільки про одне: не втратити жодної крихти її запаху" [2, 49]. О. Ульяненко так описує одне із численних вбивств Білозуба: "Дівчина лежить з відкритими очима... вона бельмоче протяжно, без зв'язку. Живуча, вони всі живучі, як кішки. Іван вибиває одне око, потім друге. Слухає з насолодою, як тріскається рогівка, чвиркає рідина і кров. Дівчина не проситься, тому його це бісить... І від відчаю бере до рук залізобетонну плиту і опускає на голову художниці" [7, 268]. Жахливими постають у творах і описи поїдання героями плоті: "Він відшукав і харч, тобто маленьких саламандр та гадюк, яким відкручував голови і проковтував цілими, з кістками і шкірою" [2, 139-140]. Білозуб іде ще далі: "Потім він відтнув спочатку голову, далі розрізав труп зі знанням анатома, відділяючи сухожилля, м'ясо, м'язи, поскладавши у дюралевий бачок кістки і жили окремо, м'якоть окремо. За годину він розтопив газову плиту і приготував відвар з печінки та серця..." [7, 259].

Факт поїдання людського тіла підтверджує некрофілічні нахили головного героя з роману "Дофін Сатани". Некрофілом змальований і Гренуй: "... коли розкопали долівку, з'явилися сукні та волосся й інших двадцяти чотирьох дівчат" [2, 256].

Інколи після скоєних злочинів письменники описують хвилини каяття героїв: "І йому хотілося, щоб вони помітили, як сильно він ненавидить їх, і щоб вони також відповіли зненавистю на оце його єдине справжнє почуття... Й щоб убили його, як збиралися щойно зробити. Він уперше в житті хотів сам себе викрити. Хотів бути, як інші люди, й вивернути назовні свій внутрішній світ: продемонструвати свою зненависть, як вони демонструють йому

свою любов і дурне схиляння. Один раз, один-єдиний раз хотів бути поміченим і отримати від інших відгук на своє єдине справжнє почуття – зненависть” [2, 273]. Білозуб також одного разу, “втомившись” від убивств та своєї безкарності, з’являється у відділку міліції з повідомленням, що саме це він і є той серійний маніяк-убивця, якого вони розшукують.

Як і П. Зюскінд, О. Ульяненко наголошує на відсутності належного виховання у своїх героїв. Ні притулок мадам Гайяр, ні школа-інтернат, у якій навчався Білозуб не були взірцями у цьому плані. Порівняймо образи виховательок у цих творах. Так, мадам Гайяр “рівно половину грошей витратила на вихованців, рівно половину залишала собі. Вона не намагалася в дешевші часи щось заощаджувати, але й у тяжкі часи теж не докладала жодного су, коли стояло питання життя і смерті. Інакше її робота була б нічого не варта, їй потрібні були гроші” [2, 22]. А коли Іван прийшов убивати свою виховательку, то вимагав від неї відповіді на такі питання: “Я хочу запитати вас: чому? Чому ви найбільше з мене сміялися у школі, чому ви дозволили мене звалтувати Шестерову? Що я вам такого поганого зробив, що ви мене цькували як останнього покидька, адже у мене була родина...” [7, 358].

Подібними видаються і почуття героїв, їхня поведінка після скоєних убивств: Гренуй “нараз відчув страшенну втому від напруженого дня й минулої ночі... Без найменшого хвилювання, без похмурих передчуттів... зараз він заснув одразу й спав без сновидінь і стогонів, без нервового здригання й совання” [2, 242-243].

Трапляються в житті Гренуя та Івана “кохані” жінки. І якщо мета в кожного з них різна. Гренуй мріяв убити дівчинку, бо розумів: “якщо він не заволодіє цим ароматом, його життя не матиме більше сенсу” [2, 48], а Іван навіть мріяв про те, що “вона буде його помічницею, вона підніме його в очах суспільства” [7, 377]. Подібними змальовані в обох прозаїків портрети, точніше колір волосся: “Дівчинка мала руде волосся” [2, 49]; “Це рудоволосе чудо тріпнуло космами ще раз” [7, 251].

Герої також намагаються виправити свої злочини, відбутися відповідне покарання за свої діяння: Греную “здавалося, він уже відчуває, як удар кинджала чи шпаги чудово лоскоче груди, і лезо ... проникає ... прямісінько у його холодне серце (...) Йому хотілося втекти світ за очі... Хотілося лопнути, вибухнути, аби не задихнутися від самого себе” [2, 274]. За авторським задумом О. Ульяненка, весь

твір “Дофін Сатани” побудований таким чином, щоб зрозуміти і виправдати поведінку серійного маніяка-вбивці [7, 2]. Перед стратою до обох героїв приходять священники з метою нагадати про Святе Письмо, але в обох випадках вони так і залишаються не почутими: “В камеру до Гренуя зайшов священник, щоб висповідати перед смертю, та вже за чверть години повернувся ні з чим. Засуджений при згадці Божого імені з таким непорозумінням подивився на нього, ніби почув ім’я вперше...” [2, 259]. Івану принесли до камери Біблію: “Якщо ти знайдеш хоч одне виправдання тому, що зробив, то я тебе випущу...” [7, 379].

І Гренуй, і Іван на суді зізнаються у своїх злочинах: “...Суд над Гренуєм минув дуже швидко, оскільки докази були приголомшливі, та й сам підсудний просто зізнавався на допитах у своїх злочинах” [2, 258]. “Білозуб зізнався на третій день після перехресного допиту... Іван охоче говорив про убивства. Він детально, смакуючи подробиці, розповідав, як трусонула головою жертва, як вони віддавалися йому... як він перетинав горлянки...” [7, 379].

Ніби за погану поведінку із своїм підлеглим – Гренуєм гине Бальдіні: “Бо ж уночі трапилася невелика катастрофа (...) два будинки так раптом попадали в річку, що нікого з мешканців не можна було порятувати” [2, 131]. За своє скривджене дитинство Білозуб сам намагається відновити справедливість – він почергово вбиває всіх кривдників із інтернату: “тільки зараз до Шестерова почало доходити, що перед ним давній інтернатівський приятель. (...) Я прийшов виконати закон і обов’язок, – сказав Білозуб. (...) І вистрелив у голову Шестерову” [7, 304-305].

Гренуй захоплений ідеєю створення надзвичайного аромату. Це своєрідна система, над якою захоплено він “працював” останнім часом. Герой О. Ульяненко також захоплено працював над “схемою біологічно нового типу людини” – “він цілих три години просидів за комп’ютером. (...) Він перечитав написане і залишився задоволеним” [7, 329].

Описуючи пошуки вбивці, П.З юскінд описує бездіяльність слідчих органів: “Так населення Граса потерпало в гарячковій бездіяльності перед наступним убивством” [2, 253]. О. Ульяненко також неодноразово наголошував на цьому факті. У творі декілька разів повторюється відсутність зацікавленості до мандрів справжнього вбивці. “Слідча бригада постійно спізнюється на місце

чергового злочину, оскільки справжні бажання міліціонерів у цей час далекі від події вбивства” [5, 73].

Спіймати справжнього вбивцю може лише той, хто “впустить” його в себе – “не так влізти, як впустити. Тільки таким чином його можна буде побороти і знищити. Це буде конкретна боротьба зі злом, не абстрактним злом”, – писав О. Ульяненко [2, 73]. І такою людиною в П. Зюскінда стає Ріші (“... найголовніше, а саме – систематику вбивці та його ідейний мотив – Ріші розпізнав (...) він був спроможний подумки уявити себе на місці вбивці своєї доньки, а це додавало йому почуття вищості проти того” [2, 232]).

В О. Ульяненка лише Ракші вдалося арештувати маніяка, якого міліція розшукувала більше десяти років, лише тому, що злочинець давав можливість аналізувати слідчому власну психологію і зіставляти її із злочинною. Під час стеження за вбивцею Ракша розмірковував, щоб він сам зробив, якби його психіка зазнала подібного, як у Білозуба, патологічного спотворення подій і бажань” [5, 72]. Характеризує також обох героїв і байдужість до жертв: “Те, що в основі цієї краси лежало вбивство, Греную було зовсім байдуже. Він уже й не пригадав би, яка була та дівчинка з де Маре, її обличчя, тіла” [2, 52]; “Коли від голови лишається безформне місиво, одна каша, а ноги ще продовжують конвульсійно сіпатися, він нишпорить кишнями, збирає мілкоту, видирає з вух золоті кульчики. Бере труп за ноги і волоче до підвалу... Жбурляє вниз... і виходить прогулятися Солом’янкою” [7, 269].

Вбивствам у зазначених романах передують також сни героїв: “Коли він їх розплющив, то побачив Лору, яка лежала на ліжку гола, мертва, обстрижена і сліпучо-біло. Це було, немов у кошмарному сні, який він бачив позаминулої ночі в Грасі й був забув його, і зміст якого зараз блискавкою зринув із пам’яті. Все було точнісінько таким, як у тому сні, тільки набагато яскравішим” [2, 251]. Пророчими видаються і сни перших жертв Білозуба: ”Сьогодні мені вночі снився сон, що до нас підіймається покійна мама. Мама одягнена в синій халат, що його Костянтин подарував їй перед смертю. Мама прийшла і сіла. Сиділа мовчки. Дім наш нагадував чомусь великий дерев’яний корабель... сказав... що сьогодні сам бачив сон, якийсь жахливий... буцімто дивиться на себе у дзеркало, а волосся з його голови, на його ж таки очах, випадає... дуже швидко... він навіть посміявся, якимось безтурботно і легко, що був геть лисий...” [7, 129].

Як не дивно, але і в Гренуя, і в Білозуба важливу роль у житті відіграють запахи. І насамперед запахи власних матерів. "...Трупний сморід Кладовища невинних, убивчий запах своєї матері" відчував Гренуй [2, 142]. Іван також вловив запах матері "дразливий запах, дух падали, неживого тіла, де ніхто, ніякі сили вже не жили..." [7, 191].

Цікаво, що вбивць бачило багато свідків. Для читача стає відомою зовнішність, але арешт значно відтягується в часі. Той момент, що злочинців бачимо, чимало людей наштовхує на роздуми про те, що письменники ніби навмисне дають можливість кожному з нас зазирнути "в себе", поставити себе на місце маніяка і, можливо, доки не пізно, розпізнати його в собі: "Його бачили. Очевидно, то був отой дивакуватий підмайстер-дубильник, який тієї ночі ночував у хліві заїзду Напуля, а наступного ранку безслідно зник" [2, 364]. Білозуба також бачили всі: "сіра, невиразна зовнішність, з усмішкою, забалакати може так, що дивина, а не чоловік" [7, 364]. Не дивлячись на те, що на рахунку вбивць чимало жертв, вони самі неодноразово проймалися жахом і страхом власної смерті: Гренуй "був переляканий до смерті, тремтів усім тілом від смертельного страху" [2, 154]; струсонуло Івана, "наче по нього прийшла сама смерть" [7, 118].

І як останній акорд постає для героїв покарання від рук таких же злочинців, маргіналів. Гренуя з'їли канібали, а Білозубу "стисне горлянку" в камері Ромодан. Романи П. Зюскінда та О. Ульяненка, зображуючи різноманіття людського садизму і некрофільї, стають ніби наочною художньою ілюстрацією до "анатомії людської деструктивності" Е. Фромма. Вони підкреслюють, що потенційні злочинці ходять по вулицях, і якщо суспільство не буде порушувати моральні проблеми, а буде затемнювати їх, то на нас чекає держава деградованих людей, приречена на самознищення.

Проте роман О. Ульяненка – це не просто сліпе копіювання. Його твору властиве творче осмислення попередника. В одному зі своїх інтерв'ю він зазначав: "...Роман назривав вже давно. У 1977 році я почав збирати "маніячні" матеріали і вирізки з газет про судові справи... Єдине, про що я дбав, – аби астрагуватися, аби мене не було у тексті. Але щоб те падло, той маніяк все-таки в мені жив. (...) Не так влізти, як впустити. Тільки таким чином його можна було побороти і знищити" [5, 73]. Зазначені твори мають ознаки детективу, трагічного, жахливого, натуралістичного-побутового, містичного та філософського змісту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зборовська Н. Архетип Сатани в українському модернізмі кінця ХХ ст. (за повістю О. Забужко “Казка про калинову сопілку” та романом О. Ульяненко “Дофін Сатани”) / Ніла Зборовська // Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство: зб. наук. праць. / ред. кол. Я. О. Поліщук та ін. – Рівне, 2004. – Вип. XII. – С. 54 – 61.
2. Зюскінд П. Парфуми: Історія одного вбивці: роман // Патрик Зюскінд; [перд.з нім. І. С. Фрідріх]. – Харків: Фоліо, 2005. – 287 с.
3. Мітосек З. Теорії літературних досліджень / Зофія Мітосек. – Симферополь: Таврія, 2005. – 408 с.
4. Тендітна Н. М. “Передовсім – бути людиною” : [навч. посібник до вивчення спецкурсу “Сучасний літературний процес”] / Н. М. Тендітна. – Слов’янськ: СДПУ, 2011. – 208 с.
5. Ульяненко О. Без цензури: інтерв’ю / Олесь Ульяненко. – К. : Махаон – Україна, 2011. – 376 с.
6. Ульяненко О. “Життя – це суцільна мука, але треба його любити...” / Олесь Ульяненко // Кальміус. – 2000. – Ч. 3 – 4. – С. 3 – 8.
7. Ульяненко О. Сталінка; Дофін Сатани : романи / Олесь Ульяненко. – Харків. – Фоліо, 2003. – 382 с.

АННОТАЦІЯ

Тендитная Надежда. П. Зюскинд и О. Ульяненко: сопоставление произведений.

Автор статьи очерчивает основные линии сюжетных аналогий в романах П.Зюскинда “Парфюмер” и О.Ульяненко “Дофин Сатаны”. Основное внимание сосредоточено на истории зарождения преступных влечений в человеческом обществе и о его возможных последствиях. На примерах серийных убийц – маньяков прозаики затрагивают актуальные проблемы современности. Однако текстуальная схожесть в изображении жизненных историй героев со стороны О.Ульяненка не является лишь слепым копированием. Его произведение – результат творческого осмысления и переосмысления.

Ключевые слова: интертекстуальность, линия связей, наследование, мотив осмысленной избранности, исключительность, творческое переосмысление.

SUMMARY

Tenditna Nadiya. P. Suskind P. and O. Ulyanenko: matching artwork.

The author of the article outlines the basic plot line of imitations in the novels by P. Zyuskind “Parfumer” and O. Ulyanenko “Dauphin of satan”. Basic attention concentrated on histories of origin of criminal trains in human society and their consequences. On the examples of serial killers-maniacs prose writers violate the major problems of contemporaneity. But textual similarity in the depiction of the life histories of heroes is not by O. Ulyanenko blind copying. His works are characterized by creative thinking and rethinking.

Key words: intertextuality, lines of communication, imitation, conscious motive election, exclusivity. creative thinking.